

BUNUL ECONOM

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România 15 franci.

PROPRIETATEA

„Reuniunii economice în Orăștie“
Apare în fiecare Sâmbătă

INSERȚIUNI:

se socotesc după tarifa, cu prețuri moderate
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.

Nu dați copiilor beuturi!

O vedenie din cele mai triste ne face să scriem aceste rânduri, ca un teribil memento pentru părinții români.

Am trecut într-o zi printr'un sat de-al nostru. Era zi de sârbătoare. O ceată mare de oameni sta adunați înaintea unei case sêrăcicioase, în uliță, și se uitau a minune la un copil ca de 4—5 ani, și erau, privind-l, câți oameni atâtea fețe deosebite, unii foarte serioși, înfiorați oare-cum, dând din cap cu spaimă, alții pipând indiferent, ear' alții zimbând și glumind de curioasa vedenie ce aveau înainte. Era adecă copilul un tip al bătaii lui D-zeu pe neamul omenesc cel păcătos și căzut în patima beuturii. Era copilul unor oameni mai sêraci ca mai cu prindere, care aveau patima beuturii, și cari plăcându-le lor amețeala beuturii, credeau că fac o plăcere și nenorocitului lor fiu, dându-i încă din fragedă copilărie câte un picur două de holercă «ca să nu descrească» vèzându-i pe ei bënd! Și i-au dat, pentru acest motiv băbesc, încă de pe când era sugëtor la peptul mamei sale, și cu vremea copilul s'a dedat cu beutura, încât plângea și făcea larmă de fugeau din casă dacă nu-i dădeau. Ei, «miloși» și vèzënd că și lui «îi place», își ziceau: dă-i sêrăcuțul să nu descrească, și i-au dat azi, i-au dat mâne, și azi au în casa lor un teribil tip nenorocit de copil bețiv. Copilul e palid, e slab, e întunecat la minte și numai atunci mai e vieată în el, când beutura îl iritează, îi mai ațită și mișcă sângele. Atunci el începe a sări și a juca, cum juca și acum când se uita satul la el, și jucând ochii îi sclipesc și-i strălucesc ca la lunatici, par'că ar fi privind pe cealaltă lume, dela o vreme beutura ce-l arde stomacul începe a se domoli, flacărele din lăuntrul lui dau

a să potoli, puterile îl părăsesc, se înmoaie din ce în ce, apoi cade într'un fel de leșin urmat de epilepsie (fras), sgârcindu-se și sbătându-se cu spume la gură. Cade apoi în somn lung și doarme câte-o zi și-o noapte.

Nemernicii lui părinți zic: «e băbătaia lui D-zeu», «așa o vrut D-zeu», și după ce se scoală și le cere iară, îi dau de nou beatură, «ca să-i mai ușureze setea și necazul»...

E acesta un caz rar, ca la un copil încă mic, să se învenineze tinerelul trup așa de mult, dar' e adevărat și e trist. Dacă părinții însiși sunt niște bețivi, bețiv va fi și fiul lor chiar și de-l vor feri pe el de beatură, ear' de vor mai face și crima a-i da deja ca copilaș să bea, îl nenorocesc dinainte și sigur, și-l fac o figură de jale în lumea asta.

Mulți părinți, cari altfel ei nu-s beutori, au rēul obiceiul a da și copilașilor lor «să guste» din beutura ce ei beau din când în când, și nu se gândesc la aceea că dacă trupul lor deja format și întărit, poate suporta gustările cumpătate din beatură, apoi fragedul corp al copilașului nu le poate, pentru acela a-i da beatură, e ca a-i da un venin mai moale, care nu omoară îndată, ci stinge și ruinează corpul pe încetul, pe încetul.

Dacă beutura, mai ales beutura proastă, nu face nici un bine nici omului mare, apoi pentru copii mici, e dovedit prin învățați, ea e curat venin! Nenorocit părintele care dă fiilor săi beuturi spirtuoase și și mai nenorocit nevinovalul lui fiu, pe care îl fac un nemernic în lumea asta, pe când va fi mare.

Bunule cetitor! Fă-te cel mai aprig propovăduitor printre poporul nostru al învățaturii de a ținea departe pe copii dela cunoașterea și gustarea beuturilor spirtuoase! Nici a bea între ei nu e lucru cuminte, căci ei atunci cer, ear' dacă chiar ai beut, și ei au cerut, păcălește-i cumva cât se nu

mai poftescă altă-dată. Mai ales să spună că copii sub 6 ani devin bețivi ordinari, dacă în vîrsta asta au fost deprinși cu beutura. Și, o, Doamne, de câte rele nu am fi păziți noi Români, de n'ar fi așa răspândită această ticăloasă patimă între oamenii noștri! Puțini ar sbura spre înflorire ca noi, — așa însă puțini sboară ca melcul, ca noi...

I. M.

Gimnasiul din Brad.

Programa gimnasiului nostru român din Brad, dată acum publicității, ne aduce știri fel și fel din viața acestui prețios institut de învățământ, în anul școlar trecut, știri cari toate mărturisesc despre marele zel ce onorabilul corp profesoral îl pune întru desvolvrarea institutului în toate direcțiile, și întru îmbogățirea fiecărui an școlar cu momente cari să strălucească în istoria gimnasiului lor, ca pomi plini de roade bune, ca mari facle aprinse, menite a lumina în inimile tinerimii de aproape ca și de departe. Până a reveni cu o apreciere, lăsăm să urmeze deocamdată aci un extras din datele statistice publicate de Direcțiune despre anul școlar trecut:

S'au înscris cu totul pentru anul școlar trecut: în clasa I. gimnasială 40 elevi; în cl. II. 39 elevi; în cl. III. 36 elevi; în cl. IV. 34 elevi, suma 149 elevi. Față de anul școlar precedent un *crescământ de 16 elevi*. În clasele normale adnectate, III. și a IV. s'au înscris cu totul numai 26 de elevi; față de anul trecut un scăzământ de 5 elevi.

Dintre elevii înscriși la gimnasiu, după religione sunt: în cl. I. gimnasială 36 gr.-or., 2 gr.-cat., 2 ev.-ref. = 40; în cl. II. gimnasială: 36 gr.-or., 1 gr.-cat., 2 de rel. mosaică = 39; în cl. III. gimnasială: 34 gr.-or., 2 gr.-cat. = 36; în cl. IV. gimn. 30 gr.-or., 4 gr.-cat. = 34.

In clasele normale toți elevii înscrși sunt de religiunea gr.-or.

După comitate în gimnasiu sunt: 89 din comitatul Hunedoarei; 20 din comitatul Aradului; 16 din comitatul Albei-Inferioare; 13 din comitatul Turda-Arieșiu; 3 din comitatul Bihorului; 4 din comitatul Sibiiului; 1 din comitatul Caraș-Severin; 1 din comitatul Sătmarului și 1 din comitatul Bistrița-Năsăud.

In clasele normale 25 sunt din comitatul Hunedoarei și 1 din comitatul Aradului.

Au părăsit școala, dela gimnasiu 3 elevi; ear' din clasele normale au părăsit școala 2 elevi.

In 8 Septembrie s'a tăcut invocarea sfântului Duch, ear' după finirea serviciului divin, întrunindu-se întreg corpul didactic și tinerimea școlară, în sala de catechisățiune, s'au cetit și explicat legile școlare-disciplinare.

In 7/19 Noembrie, ziua ferială, serviciul divin cu „Parastas“, întru memoria Maiestății Sale, Impărătese-Regina Elisaveta. Discursul comemorativ, cu această ocașine, în anul acesta, l-a ținut prof. V. Boneu.

In 30 Noembrie — asemenea ziua ferială, serviciu divin cu »Parastas«, întru eterna amintire a marelui Andreiu Bar. de Șaguna, fost Archiepiscop și Metropolit al Românilor gr.-or. din Ungaria și Transilvania. Discursul comemorativ, despre nenumăratele merite ale acestui bărbat epocal al bisericeii și

al națiunii noastre — de astădată l-a ținut profesorul: Stefan Albu.

Din 8/20 Decembrie, până în 12 Ianuarie st. n. s'au sistat prelegerile, din cauza morbului epidemic de șarlach, — unicul cas de morburii epidemice în anele scumpului nostru institut cultural. — Lăudat s'e fie însă D-zeu, nici un singur elev nu a devenit prada morbului din cestiune.

In 17 Martie s'au mărturisit toți elevii, trecuți peste etatea de 10 ani, ear' în 18 Martie s'au împărțit cu misterii sfintei cuminecături.

Din 28 Martie până în 8 Aprilie au durat feriile s'erbărei «Invierii Domnului».

In 18 Aprilie s'a publicat concursul pentru primirea, la cursurile preparandiei de stat r. u. din Deva.

In 19, 20 și 21 Aprilie, a vizitat gimnasiul nostru încrezutul plenipotențiat ministerial Gavriil Téglás.

Sosit aici sus numitul încrezut ministerial, după o scurtă conțelegere cu directorul gimnasial, și-a început vizițiunea sa, asistând la întrebările și explicările profesorilor, precum și la răspunsurile elevilor, în mai multe rânduri, prin toate clasele și din toate obiectele de învățământ. După-ce a terminat cu examinarea a vizitat biblioteca gimnasială și toate cabinetele museului. A inspiciat cu deamăruntul libelele de ocupațiuni ale elevilor, numărul acestora, datarea acestora precum și corectura profesorilor. Finite toate

acestea, a ținut o conferință cu corpul profesoral, în care apoi, în special și-a expus toate observațiunile sale, atât cu privire la îmbunătățirile făcute, cât și despre scăderi cari, cu timpul, trebuiesc delăturate. Cu privire la instrucțiune, în general progresul e mulțumitor. Cu privire la scăderi, dl încrezut ministerial, între altele amintește că, edificiul gimnasial, fiind în apropierea piațului, este expus sgomotului, cu deosebire în zilele de țirg; curtea gimnasiului nu e destul de spațioasă; biblioteca gimnasiului și cabinetele museului, trebuiesc înmulțite an de an. In special nu e mulțumit cu salarisarea profesorilor, că profesorilor li-se dau decenale și nu cuincuenale, că relut de quartir nu capătă ș. a.

In 12 Maiu, tinerimea studiosă și-a s'erbăt petrecerea sa de vară »Maialul«

In 12 Iunie s'a înmormântat de pia memoria Teodor Pap, avocat, fost membru al Epitropiei, comitetului și reprezentanței gimnasiale. La actul înmormântării au luat parte corpul profesoral; învățătorul de cant cu coriștii institutului nostru gimnasial, din care privilegiu din averea decedatului, 180 cor. s'a pus de basă pentru formarea unui fond pentru corul institutului nostru cultural.

Progresul elevilor în diferitele obiecte de învățământ, în genere a fost mulțumitor. Tot astfel s'a declarat în privința aceasta și M. On. D.

FOIȚĂ

INDURARE

— NUVELĂ —

(Urmare din nr. 28.)

— Bună vremea, Ruxandă. De seară mergi la vecerne?

— Cum nu, Zoito!... dacă mâne-'s sfintele Blagoveștenii.

— Da Irina unde-i?

— S'o dus la plug cu Sandu.

— Ce vreme frumoasă de arat e azi!

— Așa e, poate o da D-zeu s'e avem toată primăvara așa. Ne-ar răsplăti D-zeu de munca zadarnică din anul trecut.

Toată valea satului și dealurile învecinate par'că erau învioșate de primele raze ale soarelui de primăvară,

soare, ce lucea deasupra ca un părinte binefăcător. Nici o adiere de vânt. Copacii înmugurați par'că lăcrămau de bucurie. Pământul din grădini și din bătătura ogrăzilor s'e sbicea v'z'nd cu ochii, scoț'nd din el un abor ușor, ce se perdea molatec printre crengile copacilor și printre nuielele gardului. Toată lumea stătea mai mult pe-afară. Oamenii, la plug, răsturnau pământul în brazde mănoase; nevestele, acasă, v'ruiau p'ăreții și lipeau pe jos; babele și moșnegii, grămadă pe prispă, învioșăți de căldură, stăteau de vorbă la soare; ear' pe coasta dealului, copiii s'ăreau ca niște iezi, s'ăp'nd brândușe cu răzușe de corn. Moș Trifu, alb la față ca coala de hârtie, sta și el grămadă pe prispă, învăluit de raze calde și d'ătătoare de vieață; privește cu drag pe Ionel care-și drege singur ițarii de Paști.

Ce liniște, ce seninătate!

Inspre sară, moș Șerban, moș Sandu și Irina s'e coborau încet în urma plugului spre sat. Vorbeau de nevoile lor, însă cu inima plină de n'dejdea că anul acesta o s'e fie mai m'anos.

Inoptase bine. Cei mai mulți, truciți de muncă se g'ndeau la culcușurile lor. Liniștea și n'dejdea într'un viitor mai norocos îi îndemna și mai mult la odihnă.

De-odată însă, în mijlocul acelei liniști, care îndulcise, în ziua aceea, inimile tuturor, isbucni o turburare generală în tot satul. Văt'jelul dela primărie d'ăduse de veste la căți-va s'ăteni că a doua zi o s'e vie boeru dela Galați cu ingineru și cu dl. subprefect ca s'e facă din nou măsurătoarea imașului.

Moș Șerban într'o parte, moș Sandu într'alta colinda pe la s'ăteni, spun'ndu-

plenipotențiat ministerial, cu ocaziunea visitațiunii sale oficioase.

Moralitatea elevilor noștri, în genere a fost deplin mulțumitoare.

Excese și abateri mai mari dela legile școlare, nu s'au întâmplat în întreg decursul anului, ci numai unele abateri mai neînsemnate, provenitoare din petulanță copilărească.

Se notează la acest loc că: pentru promovarea moralității și a religiozității între elevi, baza cea mai solidă a cultivei celei adevărate, a supravegheat în continuu întreg corpul profesoral, ear' directorul gimnasial și profesorii Stefan Albu și Dr. Pavel Oprea, au ținut catechisațiuni cu elevii, în toate Duminicile și sărbătorile.

Corpul profesoral, pentru de a ținea evidență despre progresul în studii, despre toată mișcarea internă și externă a institutului, în fie-care lună a ținut conferențe profesionale ordinare, a luat protocoale speciale, și le-a așternut Ven. Consistor Archidieceșan, spre părintească revisiune și aprobare.

În conferențele profesionale ordinare, corpul profesoral s'a consultat și și-a comunicat în mod colegial-reciproc păreri și experiențele câștigate pe terenul instrucțiunii.

Deosebit de conferințele ordinare lunare — corpul profesoral în decursul anului, a mai ținut și conferențe profesionale extraordinare, de câte ori s'a ivit necesitatea, în cari a rezolvat ordi-

le vestea neașteptată. Toți sătenii pierduse somnul. Se adunau grupuri, grupuri pe la porțile ogrăzilor, sfătuindu-se ce-i de făcut.

— Ce spuneam eu, zicea moș Șerban, cu glas sfâșietor: simțeam eu una ca asta! Va să zică el tot vrea să ne mai iee din dreptul nostru! Să nu ne lăsăm, oameni buni! Să ținem la dreptul nostru. Că dreptatea-i cu noi!... Și... mare-i D-zeu!

Era deja târziu și lumea din sat nu se liniștise încă de tot. Pe ici pe colo, mai vedeai câte unul eșind dela vecini, dându-și întâlnire pe a doua zi.

Toată sara aceea, Irina nu se deslipise o clipă de moș Șerban și de moș Sandu. Se culcă și ea foarte târziu, nerăbdătoare să vadă ce o să se întâmple a doua zi. Cum? se întreba ea; moș Șerban zice că Grecu acela vrea să ne iee imășu. Da de ce? Ce are el

națiunile torurilor superioare, afaceri mai mici disciplinare ș. a.

Examenele publice ale semestrului al doilea al anului școlar 1900—1901 au decurs dela 20—24 Iunie.

Starea agricolă.

Din raportul ministerului ungar de agricultură dela 10 August a c. dăm și noi următoarele informațiuni cu privire la starea agricolă:

Recolta anului curent a fost socotită.

	La 30 Iulie	La 10 Aug.
grâu .	34.835.500 măși m.	34.782.950 m. m.
săcară	11.507.200 " "	11.551.500 " "
orz .	10.128.400 " "	10.523.400 " "
ovės .	9.652.800 " "	9.856.600 " "

Datele dela 10 August sunt la tot casul mai aproape de adevăr, pentru că sunt prețuite pe baza treeratului de probă, care pe atunci s'a fost făcut deja în cea mai mare parte a țerii.

Recolta de grâu reese deci cu circa de 3 $\frac{1}{2}$ milioane măși metr. mai mică decât a anului trecut.

Săcara va fi cu circa 420.000 m. m. mai multă ca anul trecut.

Orz nu va fi cât în anul trecut, asemenea nici ovės.

Asupra cucuruzului au făcut bine ploile, cari au căzut în cea mai mare parte a țerii.

Desvoltarea cartofilor a fost împedecată în unele părți prin ploi prea

cu pământu nostru? Nu-i ajunge, arde-l'ar focu, atâta amar de pământ cât îl mai mare? Moș Sandu zice că pentru cei zece galbeni, care i-a luat dela dînsu, îi muncește de trei veri și tot nu se mai poate plăti. Să ne iee imășu! Da de pe moșia lui, nu scoate atâta fên că numai are ce face cu el?... Colo, în vale la sălcii, are stoguri cât dealul de mari.... Ce urât îi Grecul acela!.. Are o barbă și niște ochi par'că-i ucigă-l toaca! Și George are ciudă pe el.... Eh, dacă ar fi și el aici, mâne!

Amintirea de George o făcu să tresară ca la lumina unui fulger neașteptat. Oare ce-o fi făcând el acu? Cine știe!... Oare o să mai vie?... Să temea să-și mai facă întrebări despre el. Inima și tâmplele îi svâcneau cu putere; se svîrcoleau în pat de-și per-

multe, în altele prin secetă prea îndelungată. Cei de vară dau o roadă mijlocie.

Legumele, păstăioasele și varza s'au recules prin ploile cari au căzut în cele mai multe părți ale țerii.

Desvoltarea hemeiului este îndestulitoare. Meiu și hrișca timpurii se recoltează; cele mai târziu, în urma ploilor, se desvoaltă bine. Cânepa și inul dau numai mijlociu. Tutunul s'a înciripat în urma ploilor. De asemenea s'au tocmit năpii de zahar și de nutreț, care în general stau bine.

În Ardeal însă năpii au suferit din cauza multor ploi.

Plantele de nutreț dau în general o recoltă slabă. În Ardeal s'au mai îmbunătățit încâtva în urma ploilor. Livezile naturale încă au dat slab. Pășunea este mai îndestulitoare numai în părțile ardelen.

Vîile sunt frumoase. După ploile din urmă peronospora s'a ivit în multe locuri într'o mare măsură.

Recolta de prune, mere și nuci va fi bogată în părțile nordvestice și vestice ale țerii; în celelalte ea va fi slabă.

În România recolta grâului e mare, deși grindina și ploile au cauzat multă pagubă. Ploile încetând, grâul s'a putut secera, usca, căra și, în parte, și treera, deși în unele locuri cu mare întârziere. În privința bunătații grânele sunt mai cu seamă de două feluri. Cele secerate mai de timpuriu sunt roșii la bob, frumoase și grele. Aceste se plătesc mai bine. Cele secerate și uscate pe timpul

dea căpătăiul. Ori pe care parte a trupului se întorcea, simțea că o doare.

Doborîta de atâta sbucium, începu puțin câte puțin, să se liniștească. Din toate gândurile, unul par'că-i rămăsese mai lămurit: să-l vadă într'o zi pe George al ei.

Cu sufletu plin de doru lui, își simțea tot trupul cuprins de aceleași fiori ca altădată. I-se părea că George e lângă ea. Își stringea sînul fraged cu mâinile. Se simțea așa de bine acum! În liniștea asta adencă și nemăsurat de dulce, somnul o fură lin, ușor de tot să-o ducă departe, departe.. acolo, unde trăești un secol într'o clipă, în lumea visurilor copilărești.

**

Neliniștea, ce izbucnise de cu seară în sat, creștea din ce în ce a doua zi. În ziua de Blagoveștenii, după

îndelungatelor ploi, sau după acele, sunt mai spălăcite și mai ușoare; dar ele fiind pe deplin coapte sunt foarte potrivite pentru sămănat și, în lipsa de grâne în cele mai multe țări, au să fie și ele destul de căutate! Aceeași e și starea săcării, a orzului și ovėsului. Soiurile alese au luptat mai ușor cu vremea. Așa săcara uriașe de Schlanstedt, orzul de Hanna, ovėsul Ligovul, Invingătorul și Negrul de Coulommiers, au dat o recoltă deosebit de mare. Cucuruzele au legat și leagă mulți știuleți. Meiurile și mohoarele vor da cele mai mănoase recolte; asemenea și cartofii, napii și fasolea, cari au fost săpate bine la timp potrivit. Iarba e cu îmbelșugare chiar și prin miriști. Pomii și vița de vie dau bine.

Rusia va avea o recoltă slabă. De asemenea Asia-Mică.

Ziarele franceze, germane, engleze și americane, spune R. Ec., toate vestesc o urcare însemnată a prețurilor, după ce recolta este nemulțămitoare, nu numai în o mare parte a statelor din Europa, ci din Statele-Unite ale Americii, unde recolta grâului de primăvară e aproape pierdută, iar cucuruz nu va fi nici pe jumătate ca în an tr., și după ce ovėsul lipsește pretutindenea.

Câtă sămăntă trebuie sămănată?

Iată încă o întrebare de mare însemnatate în plugărie! Fie-ne îngăduit a spune mai întâiu câte-va cuvinte des-

slujba din biserică, mai toți lucitorii, s'au adunat în fața primăriei, așteptând ca primarul să le vestească oficial ceea-ce aflase de cu seară.

Primarul, în pragul ușii, le spuse în adevăr că boeru o să vie azi dela Galați cu ingineru și că o să facă o nouă măsurătoare a imașului. Că după niște documente găsite, se dovedește că mai mult de jumătate din imașu satului ține de trupu moșiei. Dacă boeru o veni târziu azi, apoi atunci o să se facă mâne măsurătoarea. Cei cari vreți să fiți de față, să nu vă duceți mâne la câmp.

— Nici vorbă nu-i! O să fim cu toții de față, răspundea tare moș Șerban.

— Iacă, zice primaru, am aici mai multe citații, precum că sunteți chemați la înfățișarea, care va fi peste o lună, adecă a doua zi de sfântul George,

pre câtă sămăntă trebuie sămănată peste tot, și apoi în deosebi despre câtă sămăntă se cere la spicoase.

Știm, că unele plante au trebuință de mai mult, altele de mai puțin spaț (loc), pentru-ca să se poată desvolta amăsurat firei lor. Și chiar una și aceeași plantă, până e tinără, are trebuință de spaț mai puțin, ear' mai târziu de spaț înzecit și însutit mai mult.

Merii, perii, nucii și alți pomi se samăna de obicei deși, astfel că pe spaț de un metru pătrat încap zeci și chiar sute; dar din ce cresc, trebuie să fie răriți, așa că mai târziu, unul singur nu se mai mulțamește cu spaț de un metru pătrat, ci are trebuință, cu deosebire în plină desvoltare, de zeci de metri pătrați.

Așa e și cu legumele, cari se răsădesc, d. p. curechiul, cărărele, țelul și a. Acestea încă se samăna foarte dese, ca apoi mai târziu să se scoată și răsădească în oare-cari depărtări.

Deci pentru prăsirea de pomi și legumi se cere sămăntă foarte puțină în asămănare cu ceea-ce se cere pentru prăsirea altor plante. Căci într'un strat de 4—5 metri pătrați putem prăsi mii de pomișori tineri: meri, peri, vișini, cireși, nuci perseci, gutui și a. Și pentru un astfel de strat ne e de ajuns un pumn două de sămăntă (sămburi). Tot așa într'un strat de 4—5 metri putem prăsi răsadurile de lipsă pentru o întreagă grădină de legumi. Și câtă

Infățișarea va fi la curte, că la tribunal, precum știți, a câștigat satu.

— Care va să zică, striga moș Șerban, dumnealui tot mai vrea să se judece cu noi! Vrea să ne lase lipiți pământului! Apoi om vedea!... De unde mai scoate dumnealui documente? Doar din pământ; că noi n'avem nici o știre.

— S'o vedea la judecată, răspunde primarul, plecând spre sat.

Țeranii se împraștiară și ei grupuri, grupuri, spre casele lor, vorbind și gesticulând într'una.

La păpetele crășmei despre drumul cel mare din mijlocul satului, moș Șerban încunjurat mai de tot satul, vorbea într'una, arătând mulțimei că măsurătoarea, care s'a facut acum un an și jumătate e bună și judecata li-a dat odată dreptate.

— Alte documente n'au de unde

sămăntă ne trebuie pentru un astfel de strat? Poate nici un pumn.

Mai sunt și alte multe plante, la a căror prăsire nu trebuie multă sămăntă, d. p. tăbacul și hemeiul, deoarece și acestea vin puse în depărtări mai mari unele de altele, pentru că printre ele trebuie săpat și mai cu samă pentru-că, mai târziu desvoltându-se la mărime însemnată, au trebuință de mult spaț.

Și apoi, ce mare deosebire e între sămănta, de care avem trebuință la prăsirea de napi, cucuruz, spicoase și a!

Așa de pildă la un juger de pământ sămănat cu napi, în rînduri și în cuiburi, trebuie 7—11 chilogrami de sămăntă. La un juger de pământ, ce e de a se sămăna cu cucuruz, dacă sămănta se pune cu mâna în cuiburi, sunt de ajuns 8—12 litre, chiar punându-se câte 3—4 boabe într'un cuib.

La juger se cer de obicei cam 8 ferdele de grâu pentru sămănat, adecă de vr'o 15 ori mai multă sămăntă decât de cucuruz.

În sfârșit ierburile vin date și mai dese decât spicoasele; căci cu cât ele vor fi date mai dese, cu atât vor da o roadă mai îmbelșugată.

Dar' nici sămănta aceleiași plante nu se samăna totdeauna în aceeași măsură; ci odată se samăna mai multă, altă dată mai puțină: după folosul de căpetenie, ce avem în vedere, după mărimea și însușirea sămănteii, după cum sămănta este veche sau cu alte scăderi, după cum e timpul și locul

să fie, oameni buni! Cuconu Radu, vechiu proprietar, cât a trăit, nu s'a atins nici odată de imașul satului. Degeaba mai umblă dumnealui să ne încurce. Nu-i drept, oameni buni! Măcar să vie și Dumnezeu să nu lăsăm să ni se mute hotarul. Avem destule datorii la el, că nu ne mai putem plăti de ani întregi; vară și iarnă îi muncim și tot nu ne mai scăpăm de el. Să mai plătim acum și pentru păscutul vitelor? Nu-i drept! Dacă el e om fără frica lui Dumnezeu, la ce am greșit noi? Munca noastră, dinzori până n'noapte să duce așa în vînt. Noi om trăi cum om trăi, da copiii nostri, să nu-i lăsăm așa pe drumuri, muritori de foame!

Aprobări generale isbucnesc din toate părțile mulțimei.

Irina, nedeslipită de moș Sandu, și de moș Șerban, asculta și ea cu

în care se samănă, și după modul de sămănat.

Așa: când cucuruzul se pune în cuiburi sau se samănă cu mașina avem trebuință de mai puțină sēmēnță, ca în cazul când el se aruncă prin împrăștiere. De altă parte cucuruzul de nutreț pentru vite se dă foarte des, pe când cel-ce se cultivă pentru boabe, pe sama omului, se dă neasēmēnat mai rar și, deci, avem trebuință de sēmēnță mai puțină. Cănepa și inul menite pentru fuior se samănă totdeauna dese; ear' cele prășite în scopul agonisirii de sēmēnță, d. p. cănepa de printre cucuruz, se samănă foarte rară.

Sēmēnța aevea bună, adecă mare la bob și proaspetă, se dă mai rară și în urmare mai puțină, decât, când ea este mai proastă, adecă sacă, sbărcită, sfērticată și ruptă din mașină, crescută, năpădită de gărgărițe, sau veche. Dacă sēmēnța este veche sau crescută se samănă cu a patra parte, une-ori și cu a treia parte mai multă ca de obicei; ear' sēmēnța mēruntă se dă în măsură mai mică decât cea mai mare la bob.

Când sēmēnatul se face de timpuriu, pe un timp priincios, și locul a fost gunoit și lucrat cât mai bine, nu se cere atâta sēmēnță, ca atunci când ne-am întârziat cu sēmēnatul, și locul nu l'am rēșbit nici cu gunoit, nici cu lucrul. Peste tot, în locurile mai pădurețe din umbra muntelui, trebuie să se deie sēmēnță mai multă decât în cele dela câmpie; asemenea și în locurile

luare aminte, uitându-se din când în când în spre poarta satului, ca și cum ar aștepta ceva.

— Uite, moș Șerbane, zicea ea, intrerupându-l; uite vine o trăsură spre sat.

Toți își îndreptară privirile spre poarta satului și zăriră o trăsură cu patru cai înaintași.

Pe drumul cel mare din mijlocul satului, trăsura lui cuconu Ieni sbura în galopu cailor spre curtea boerească. Alături de cuconu Ieni, în trăsură, era ingineru, iar' pe scăunașul din față un elev al școalei de poduri și șosele. În urma lor, venia și sub-prefectul în trapul cailor însoțit de doi călărași. Oamenii începură a se resleți împrejurul crășmei și în fața Primăriei. Sub-prefectul se opri la Primărie. Primarul, notarul și ceialalți săteni se strîng împrejurul lui. După-ce spuse câteva vorbe primarului,

foarte expuse vânturilor din spre meazănoapte, în cari plantele de obicei sunt și ele mai expuse pericunții.

Și acum se încheem cu câteva cuvinte privitoare la modul cum se face sēmēnatul, dela care încă atîrnă în mare parte câtă sēmēnță trebuie sămănată.

La sămănatul obicnuit, prin împrăștiere, se cere mai multă sēmēnță decât la sēmēnatul cu mașina, în rinduri, pentru-că mașina lasă sēmēnță numai unde trebuie, pe când cu mâna se aruncă sēmēnța nepotrivit, în unele locuri prea multă, în altele de tot puțină, ori-că rămân chiar vetre. Nevoile aceste sunt greu de încungiurat; adesea nici cei mai dibaci și mai încercați sămănători nu isbutesc a le înlătura.

La sămănatul cu mașina se face o economie foarte însemnată față de sēmēnatul cu mâna. Economia aceasta de sēmēnță se urcă până la 30 la sută. Și ea e vrednică de cea mai mare luare aminte din partea plugarilor, mai cu samă în ce privește spi-coasele: grăul, sēcara, orzul ș. a. E mare lucru a cruța din 10 ferdele trei, din 20 șase, din 30 nouă, din 50 cincisprezece și din 100 treizeci de ferdele. Comuna, în care se samănă azi prin împrăștiere cu mâna, se zicem 10 000 ferdele de grău, sēmēnând cu mașina ar cruța 3000 ferdele, cari computate cu câte un fl. ar da suma de 3000 fl. Cu această sumă s'ar putea cumpăra un însemnat număr de mașini

sub-prefectul se adresă sătenilor, întrebându-i dacă au luat cunoștință de noua înfățișare cu cuconu Ieni, mai spunându-le că a doua zi se va face o nouă măsurătoare a imașului.

— Apoi, domnule Sub-prefect ce mai tot umblă boeru să ne chinuească cu judecata, zicea moș Șarban. N'am câștigat odată? Pēcat de Dumnezeu să avem atta sdruncin cu drumurile și mai ales acum, când iacă începem munca câmpului! Suntem destul de nevoiași, de ce să ne mai ia acum și hrana vitelor? De ce atâta urgie pe capul nostru?

— Eu, oameni buni, nu mă amestec. Dacă veți avea dreptate, judecata vă va da-o.

— Tot satu i martor, domnule sub-prefect, din bētrâni știm că imașul e al statului.

(Va urma)

de sēmēnat (8 — 10). Și apoi câte alte trebuințe nu se ivesc în toate comunele noastre?

Sēmēnatul cu mașina în scopul cruțării sēmēnței este o treabă mare, la care plugarii nostri trebuie să se gândească cât de adese-ori și cu tot înadinsul. Înlăturarea necasurilor în timpurile aceste grele numai așa se poate face, dacă ne vom îndruma pe căi noue, mai înțelepte, și mai lăsând cele vechi să crească iarba pe ele.

Dela brazdă.

Schimbarea sēmēnței.

Este de trebuință schimbarea sēmēnței de sămănat?

Peste tot este a se da întâietate unei sēmēnțe bune, potrivită cu pământul și clima cutărui hotar, și produsă din partea plugarului însuși, îmblătită, cernută și păstrată de el. O astfel de sēmēnță de obicei isbuteste între împrējurări priincioase.

Nu arare-ori însă se întēmplă, că sēmēnța trebuie schimbată, fie că în strinsul înțeles al cuvēntului noi dăm sēmēnță de a noastră pentru altă sēmēnță, fie că cumpărăm pe bani sēmēnță de sămănat dela alt proprietar din comună, din vecinătate sau din depărtare, poate chiar din altă țară.

Aceasta se poate întēmpla, când, s. p., grindina a nimicit cu totul roada câmpurilor noastre, ori focul ne-a mistuit întregă agoniseala, sau când, din pricina timpului nepriincios de peste iarnă, din primăvară sau de peste vară, sămănăturile noastre au suferit prea mult, pālindu-se, umplute fiind de rugină, sau altcum devenind nepotrivite a ne da sēmēnță de sămănat. Mai poate veni la mijloc și o altă împrējurare, anume: când cineva, deși are sēmēnță destul de bună, își pune în gând să facă încercare cu un soi nou de plantă, despre care a cetit sau auzit, că e de minune.

Și într'un cas și într'altul plugarul trebuie să fie cu mare luare aminte la mai multe împrējurări.

Înainte de toate sēmēnța să fie frumoasă, adecă mare, plină la bob și grea; mai departe să fie întregă, curată de sēmēnțe și de părți străine. În fine să nu fie încinsă de mucezală și cu miros greu. Cele numite până aici

sunt însușiri, cari ori-ce plugar le poate ușor cunoaște. Dar' mai vine la mijloc și altă întrebare: este oare și proaspătă sămënța, ce ne agonisim prin schimbare? Neavând de a face cu o persoană de toată încrederea, ne vom putea încredința înșine dacă sămënța e destul de proaspătă, punându-o să încolțească în anumite vase cu pământ, ce este a se ținea mereu umed, udându-se.

Un cercetător vestit a constatat, că deosebitele semințe aveau bune de sămănat încolțesc tot din câte o sută de fire puse la încolțit astfel:

la grâu . . .	95—100
« sêcară . . .	95—100
« orz . . .	95—100
« ovês . . .	90—100
« cucuruz . . .	90—100
« hrișcă . . .	80— 95
« fasole . . .	72—100
« mazere . . .	95—100
« bob . . .	90—100
« rapiță . . .	95—100
« cânepă . . .	95— 98
« in . . .	85—100
« mazărice . . .	90—100
« napi . . .	90—100
« morcovi . . .	75— 90
« sfecle . . .	50— 60
« luțernă . . .	85— 95
« trifoiul roșu . . .	85— 95
« trifoiul alb . . .	80— 90
« lupin . . .	90—100
« exparcetă . . .	70— 80
« raigrasul engl. . .	85— 95.

Deci, având cineva să cumpere din cutare sămënță, va trebui să cumpere mai întâi numai de probă. După-ce va pune la încolțit sămënța cumpărată de probă și tot din câte 100 fire vor răsări, pe cum s'a arătat mai sus, sămënța e bună, și se poate cumpăra și sămăna fără îndoială în măsură cât de mare.

Dacă sămënța se aduce din alte țeri, ea nu totdeauna se potrivește în pământul țerii noastre. Adusă din o țară mai călduroasă, de obicei nu isbutește; ci mai ușor isbutește la noi sămënța adusă din țeri cu clima mai rece, și încă și mai bine dacă e adusă din o țară a cărei climă și pământ se asemănă mai mult cu clima și pământul țerii noastre.

Găinile Langshane.

Într'un număr trecut al foii noastre am spus câteva cuvinte despre găinile *Plymouth Rox*. De data aceasta vom urma a scoate la iveală însușirile pre-

țioase ale altui soi de găini, numite *Langshane*.

Acest soi de găini, ca și al găinilor *Plymouth Rox* se trage din alte țeri. Ele sunt de o vinjosie deosebită, se cresc cu mare înlesnire, sunt ouătoare, au o carne foarte gustoasă, și sunt mult mai mari decât găinile noastre obicnuite.

Cocoșii au o greutate până la 4 chilogrami, ear' găinile până la 3 chilogr.

O găină ouă până la 200 oue. Ouele sunt mai mari decât ale găinilor obicnuite, prin urmare ele sunt și mai prețioase decât acelea. Și ele devin și mai prețioase din cauza că, având găoacea tare, ele se pot ușor transporta în depărtări, și de aceea sunt foarte căutate de negustori.

Penele lor au culoare neagră închisă și lucitoare. Unele sunt apoi de tot albe, sau roșietice, ori cu pete mari albe.

Soiul acesta de găini încă întrece soiul obicnuit al găinilor noastre. De aceea îl recomandăm cetitorilor noștri.

Trebue să ni-se prefacă în a doua natură obiceiul: de a îmbunătăți nu numai soiul vitelor, cailor, rîmătorilor și oilor, ci și soiul găinilor și celorlalte gălițe; precum și al tuturor pomilor, legumilor și plantelor din economia noastră. Numai pe calea aceasta ne vom putea îmbunătăți agoniseala noastră și vom pași sigur pe calea îndestulării și a binelui.

ȘTIRI DE TOT FELUL

Expoziție de poame se aranjează la Deva prin reuniunea economică comitatensă, cu ajutor ministerial. Să expun poame și legume, în stare proaspătă și uscate și derivate din ele, conserve, dulceturi etc. Expoziția are loc în 28 și 29 Sept. în Deva.

Lumină electrică la Geoagiu
Pentru curțile economice dela Geoagiu voesc să introducă lumină electrică, pe care o vor fabrica din apa râului, folosind-o la luminat și la mănarea mașinilor economice.

Postă la Bretea. Inginerul suprem comitatens a propus în ședința din 10 Aug. a comisiei administrative comitatense, să se institue oficiu postal și în Bretea-română.

Flăcău călcat de tren. Junele Toma Anghel din Balomir, mergând într'o sară, de curând, pe calea ferată dela stația Șibotului spre casă, n'a băgat de samă că la spatele lui vine un tren, și l'a apucat trenul între roatele sale și tot i-a zdrobit capul și i-a tăiat picioarele și dimineața a fost aflat tot dărăburit și diformat. Iată de ce nu e bine, mai ales sara, a umbla pe linia ferată.

Copiii, și ear' copiii sunt atât de des pricina focurilor prin comune. De curând în comuna Balomir s'a aprins o șură a unui econom (Avram Adam lui Iuon) precum se crede din jocul copiilor cu lemnușe. De aci focul a sărit în șura vecinului și a prefăcut-o în cenușe. O fetiță de 2—3 ani, aflând-se în grajdul cestui din urmă, n'a putut fugi și a cuprins'o focul și a ars'o teribil. Alergând oamenii dela lucru din hotar, au putut localisa focul să nu sară mai departe.

Talent recunoscut. Dr. Artur Török descriind în foaia din Deva «Hunyad» concertul unguresc din Brad de curând, își introduce raportul său cu următoarele constatări:

«În acel triumphiu, a cărui un pisc înalt e în Valea Dosului, altul la Vulcan și al treilea la Brad, locuște fără îndoială un popor iubitor de musică. Omul dela Sohodol, dela Cernița, când își face pedestru drumul său de 40—50 kilometri, ca să-și vîndă ciuberele sau brânza, cântă pe drumul întreg, sau la popasuri își scoate fluerul și suflă-suflă jalnic, melancolic, dar' curat și cu simțământ musical. În uriașele păduri, unde omul ar crede că poate găsi numai ciripit de paseri, adeseori răsună din buzele păstorilor tulnicul cel țintuit din doage de brad, și decumva măestrul care suflă în el a fost pe vremuri soldat, își trîmbează din istrumentul seu musical simplu dar' puternic, toate signalele unei manevre mari. Sau să mai vorbesc de lăutarii din Blăjeni și Stănița? Sunt aceștia fiii simpli ai poporului, cari sêptemăna întregă îndeplinesc munca cea grea a cositului, tăiatului de lemne, aratului și numai din Duminecă în Duminecă iau în mână lăuta, dar' își cântă din ea cu perfecție artistică note ce-ți străbat la inimă, așa-ți cântă durerea ciobanului care și-a perdut oile, că plîngi

cu el, dar' îndată urmează tabloul musical când găsește perduțele sale oițe, și atunci îți vine să chiuiești cu sunetele de bucurie ce se răvarsă din coardele violinei...

«Mai poate dar' fi mirare că și noi, Brădenii și Criștioreseni, cari ne aflăm și noi în acest triumf, ne petrecem mult cu musică?... etc.

La 1 Octomvrie n. s'ar aranjează de reuniunea econ. comitatensă o expoziție de vite la Orăștie și altele la Brad și Hațeg, cu ajutor dela ministru.

Haltă la Găvășdia. Pe linia ferată spre Ghelari, s'ar opri pe viitor trenul la o haltă nouă pe care o vor boteza Kaszabánya.

Calea ferată pe la Turnu-Roșu s'a dat comunicației. Din părțile acestea cel mai scurt drum spre România ne e azi, drumul peste Vinț pe la Turnu-Roșu.

Canale și ear' canale. S'ar vorbește că în ministerul de agricultură umblă cu gândul de-a relua studiarea chestiei, cum s'ar putea lega și în țara noastră rîurile mai de frunte între sine prin puternice canale (șanțuri mari), cari s'ar servească și pentru transport și mai ales pentru udatul câmpurilor la vreme de lipsă de apă. Ar fi lucru de folos pentru economi. În țeri economice serioase, acest lucru e demult făcut. În Holandia, Belgia, Italia și Franța, țara e strătăiată de canale mari, pe cari s'ar duc poveri cu luntri, ear' în vreme de lipsă s'ar udă holde și livezi, așa că nenorocirile secetei nu se resimt nici odată, sau cel puțin nu așa păgubitor ca pe la noi și în România. În Austria ministerul de agric. încă s'ar ocupă tare cu planul canalizării țării. Dacă ai apă aproape și mijloace, îți uzi chiar și țelinile și ai pe el fân mult mai mult sau pășune, ear' cucuruzele și alte plante le ajuți de minune. De aceea în țerile cu canalizări, pământul dă roadă mult mai bogată ca pe la noi.

Festivitățile aurului. Englezii și indeosebi locuitorii Australiei se pregătesc a s'arba aniversarea a 50-a dela descoperirea aurului în Australia. Un comitet s'ar format la Melbourne pentru a organiza o serie de s'arbări mărețe, în cari prețiosul metal va forma principalul motiv alegoric. Vor fi cor-

tejuri, în cari se vor vedea tinere fete, de pe cari vor cădea solzi de aur, băieți cu târnăcopul pe umeri, cari se întorc dela secerișul de aur etc. etc. În fine aurul va figara în toate vederile acestor festivități minunate, cari de sigur vor lăsa în sufletul celor-ce vor lua parte, un suvenir de aur... Iată un lucru, care de sigur ar interesa foarte viu pe bunul Hargraves, cel dintăiu care a descoperit în Australia aur. Dar' el a murit de mult în pielea unui milionar...

Feciorii români la Viena.

(Intârziată din lipsa de spațiu).

Iată ce frumos descrie »Deutsches Volksblatt« s'erbătoarea regimentului fost grănițeresc român, în Viena:

„Aniversarea bătăliei dela Custozza, s'ar s'arbat în anul acesta la 23 Iulie. Cu această ocaziune Casarma Arhiducelui Albrecht a fost minunat decorată, și întreaga s'erbare favorisată de un timp frumos, a avut un caracter foarte demn. La 7 ore 30 minute dimineata, preotul militar gr.-or. Pavel Boldea a celebrat serviciul divin campestru, la care a asistat regimentul 43, în care servesc peste 95% Români, sub conducerea comandantului de batalion, maiorului Müller, Stoianel și Manoilovici, în paradă, cu steag și musică, asistând și mulți oaspeți.

După serviciul divin preotul a rostit dela altar în limba românească o cuvântare inspirată de un cald patriotism; vorbind despre glorioasa istorie a regimentului, arată cum Români pe toate câmpurile de bătăie din Europa au luptat cu bravură pentru gloria patriei, dovedind măritei dinastii neclintită credință. Preotul descrie apoi în mod strălucit tabloul bătăliei dela Custozza în o avântată gloriificare, ce pătrunde până la inimă. Un entusiast »S'ar trăiască« a resonat din toate părțile din șirurile soldaților, pentru Impăratul, ca o dovadă de viu și însuflețit patriotism. Abia au încetat urările »S'ar trăiască« și corul regimentului a intonat imnul poporal cu text românesc, cântat de toți oaspeții. Cu o defilare în adevăr de model în fața comandantului Zednick nobil de Zeldegg, s'ar încheiat această parte a s'erbării.

La 9 ore înainte de amiază s'ar ținut tragerea la țintă a oficerilor și soldaților, cu care ocaziune s'ar împărțit mai multe premii. Prânzul de gală al oficerilor și oaspeților invitați s'ar dat în încăperile messei oficerilor, în-

cepând la ora 1. În decursul dîneului s'ar ținut mai multe toasturi. Comandantul regimentului colonelul Zednick nobil de Zeldegg a ridicat paharul pentru Impăratul, în aclamațiunea generală entusiastă a celor de față musica regimentului a intonat imnul poporal. Abia a încetat musica și comandantul de regiment într'o m'eduvoasă vorbire lungă lămurește și s'erbătorește însemnăta-tea zilei.

Pe urmă s'ar mai toastat pentru oaspeți între cari a fost aclamat mai ales căpitanul de Metzerich, care la Custozza a luptat ca sublocotenent. Într'o vorbire foarte cuprinzătoare a pus preotul militar, Pavel Boldea, militarismul în lumina credinței; și într'un avânt în adevăr militar a documentat că militarismul este isvorit din credință. Închină pentru comandantul regimentului, pururea gavalier, pentru oficerii și soldații regimentului. Generalul Hladisch mulțumește în numele oaspeților și urează regimentului tot binele pentru viitor. Urmează o lungă serie de simpatice urări.

Soldaților li-s'au dat atât la amiază cât și seara un bogat menagiu.

După amiază feciorii au avut petrecere. Furtunoasă admirație au provocat cântecele poporale române, frumoase și pline de poezie; dar' un interes cu totul deosebit au deșteptat jocurile naționale »poporale românești, „Călușerul“ și „Bătuta“, jucate de 30 de soldați în costum național românesc.

Căpitanului Filipek și locotenentului Brad, sub a căror conducere s'ar ținut petrecerea soldaților, le revine meritul pentru strălucita, minunata decurgere a aceleia“.

Din însărcinarea „Reuniunii Economice“: Editor și redactor responsabil: Ioan Moța.

In atenția părinților!

Subscrisul, după-cum în toți anii, așa și anul acesta, primesc la începutul anului școlar 4 copii de școală din familie bună, dându-le locuință și viptul necesar. Până de present m'am bucurat întotdeauna de recunoștința părinților cari au avut copiii la mine, căci i-am supravegheat întru toate.

Rog deci pe cei interesați a se adresa la mine cât mai îngrabă.

Condiții favorabile!

Cu toată stima

Albert Riebel,

comerciant.

Subscrisul aduc la cunoștința on. public, că numai în Restaurantul meu »Contele Stefan Széchenyi« în Orăștie, se află **cea mai bună calitate de bere a lui „Dreher“.**

1—

Cu stimă
Aladár Szatmári,
Restaurateur.

Pentru neguțători!

In o comună mare din apropierea Orăștiei, se află de arăndat o casă foarte potrivită pentru a ținea în ea

prăvălie și crâșmă.

Casa e la loc tare potrivit și umblat în comună. Condiții favorabile. Prilegiu foarte bun pentru un neguțător harnic. Ar avea aci un strălucit viitor.

Cei-ce ar dori a se așeza în această comună, să se adreseze redacțiunii foii noastre, care le va spune, cu cine se se pună în înțelegere.

1—3

477—1901. végrh. sz.

Árverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a dévai kir. törvényszék 1899. évi 4878. számú végzése következtében Dr. Draia Eneas ügyvéd által képviselt »Ardeleana« javára Mihaila Ioszf és társai ellen 30 kor. s jár. erejéig 1899. évi május hó 25-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 632 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: szarvasmarhák, sertések, gazdasági eszközök stb. nyilvános árverésen aladatok.

Mely árverésnek az algyógyi kir. járásbírótság 1901. évi V. 90/4 számú végzése folytán 30 kor. tőkekövetelés, ennek 1897. évi október hó 17. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltó díj és eddig összesen 50 kor. 90 fill.-ben bírósággal már megállapított költségek erejéig Mada községében végrehajtást szenvedők lakásán leendő eszközlésére 1901. évi augusztus hó 24. napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elérverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Algyógyon, 1901. évi augusztus hó 12-én.

Ruszuly Imre,
kir. bir. végrh.

„ARDELEANA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMÍI, SOCIETATE PE ACȚII ÎN ORĂȘTIE

Capital social: cor. 500.000. Fonduri de rezervă: cor. 330.000
(92) Depuneri: peste cor. 2.000.000. 82—

Institutul face următoarele operațiuni, la cari recomandă serviciile sale:

1) acordă împrumuturi cu interese de 80,0;	4) cumpără și vinde mărfuri și produse;
2) primește depuneri, dela particulari cu 5 și cu 5,2, ear' dela corporațiuni cul trăie, cu 60/0;	5) arăndează și exarăndează realități;
3) cumpără și vinde realități;	6) cumpără și vinde efecte publice;
	7) mijlocește operațiuni, specificate sub 3, 4, 5.

Ori-ce atacare se poate rezolva verbal în biuroul institutului, ear' în scris prin corespondență.

Orăștie, 1901.

Direcțiunea.

Se caută simburi de mere pădurețe și pădureți!

Cei-ce ar avea simburi buni, mari, de mere pădurețe, precum și pădureți de 1—2 ani, să se adreseze la subsrisul, care doresc a cumpăra cât de mulți.

Iuliu Vuia, inv.
Nagy Komlos.

1—

În timpul de vară

este mai consult, a
te aprovisiona, a-ți
completa și per-
fecționa diferitele
tipărituri.

Efectuiri de tipări-
turi moderne, fru-
moase și prețioase
se asigură prin

„Minerva“ inst. tipografic,
societate pe acții în Orăștie (Szászváros).

BUNUL ECONOM

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România 15 franci.

PROPRIETATEA

„Reuniunii economice în Orăștie“
Apare în fiecare Sâmbătă

INSERȚIUNI:

se socotesc după tarifa, cu prețuri moderate
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.

Să caută meseriași români!

Zilele astea președintele Reuniunii noastre economice, dl *Dr. Ioan Mihu*, a primit dela inspectorul învățământului industrial din ministerul cultelor din România, o circulară, pe care e rugat a o face cunoscută în cercurile măestrilor români din acest oraș și din ținut. Facem pe această cale cunoscută circulara, atrăgând atenția cercurilor române de meseriași, de aproape și de departe, asupra ei. Circulara poate fi resumată în câteva cuvinte:

Se caută meseriași români!

Iată de ce: Ministerul român de culte, s'a apucat de un lucru mare și bun: *Să deschidă în România încă în toamna asta 40 de școale de meserii*, spre cari să abată o parte a tineretului de prin școalele țerii, îndreptându-i a să deda bănoaselor meserii de tot felul, cari azi în România sunt aproape numai în mâinile străinilor, jidanilor, și pentru aceste școale să caute măestri români, cari să fie instructori, învățători în meseriile lor, pentru elevii acelor școale.

Istoria acestei hotăriri a ministerului român de culte, e și pentru noi de interes, instructivă chiar.

Scăpată abia de câteva zeci de ani de sub jugul turcesc și mai ales de sub jugul vrazbelor din lăuntru în jurul Domnitorului, vrazbe cărora li-s'a pus capăt abia prin aducerea pe tronul țerii a înțeleptului Carol I., bărbații de stat ai României, pornind dela adevărul, că „ai carte, ai parte“, s'au pus cu toată puterea pe lucru, să înzestreze scumpa lor țară cu școli de tot felul, populare, medii (gimnasii, licee, reale), și universități, și pentru-ca fiii poporului să aibă mai pe ușor puțința de a să lumina: începând de jos, dela școala populară, până la cele mai înalte școale,

învățământul l'au făcut în Țară *gratuit*, elevii adecă n'au acolo de plătit nici un fel de bani de școală. (La noi în Ungaria și Ardeal, în gimnasii e „didactrul“ uneori foarte mare, ear' la universități și mai mare!) Atrăși de această împregiurare, toți părinții mai de dai Doamne și-au pornit fiii lor la școale și i-au ținut de au trecut prin cât de multe, ear' apoi când erau gata, iute cereau dela stat să le dea ceva slujbușoară, și statul le și dădea, ba nici nu avea atâția oameni câți îi trebuiau pentru toate slujbele de lipsă în țară. De aceea noi Ardelenii care treceam cu ceva învățatură în România, deloc eram cuprinși și puși în slujbe, uneori înalte, în serviciul învățământului, a postelor și telegrafului, a trenurilor, etc. România era, până înainte cu vre-o 10 ani, pământul făgăduinței și pentru noi Ardelenii, care nu ne puteam împăca cu stările de aici, și ca să ajungem la aer mai românesc, treceam roiuri întregi în Țară.

Dar' după o funcționare de zeci de ani a școalelor de tot felul de acolo, acele școli au început a da ele singure atâția tineri pregătiți pentru toate slujbele țerii, că cei-ce treceau din Ardeal au început a se simți tot mai strîmtorați și a încăpea tot mai greu prin ceva slujbe, ear' azi nu mai încap aproape deloc. Nu, căci dau destul școalele de acolo. Mai mult, școlile din Țară au început ele singure a da *prea mulți* tineri gata de-a îmbrățișa slujbe, încât nu mai sunt slujbe pe câți tineri le cer! Guvernele să văzuseră nevoie a deschide chiar slujbe mult puțin de prisos, unele peste altele, pentru a mulțumi în parte cererile cele multe și înteteite. Le-au înmulțit până ce gemeau așazicând, cancelariile țerii și ministeriile de mulțimea îndesată de slujbași.

Intr'aceea veni acum 3 ani anul cel rău pentru țară, seceta cea grozavă, care potopi toată roada țerii, și nu mai fu de unde să se scoată dări,

și începù a suferi lipsă toată mașinaria de slujbași ai țerii, și nici azi nu s'au umplut golurile uriașe ce anul acela rău le-a lăsat în vistieria statului! In anul trecut guvernul s'a văzut silit a lua cuțitul în mână, și a tăia în carne vie, a șterge sute și mii de slujbe, mari și mici, cari în vremile bune puteau să stee, dar' acum erau o greutate primejdioasă pentru stat, și și celor rămași li-s'a luat bucata din mână și s'a ciontat din bucata fiecăruia cam pe-a patra parte, scărițându-li-se plățile cu 20—25%. (Și totuși toți slujbașii au rămas și azi mai bine plătiți ca la noi, ear' pân'acum erau foarte-foarte!) În acest chip statul a ieșit din încurcatură. Zeci de milioane i-au scăzut din cheltueli și poate da înainte earăși în rânduială, — dar' acum a venit apoi alt necaz:

Deja azi țara e plină de oameni cari ieri erau „domni“ în slujbe, ear' azi sunt oameni fără căpătâiu, și dedați fiind cu »domnia« nu-s nici de ceva ispravă pe alte terene, d. e. economice. Ce va fi însă în viitor dacă școlile vor da întruna cu același belșug alte rënduri de tineri pregătiți numai pentru »domnie«, și statul nu-i va mai putea cuprinde? Va fi rău. Și pentru a preveni acest rău, care altfel ar urma cu siguranță, guvernul a luat hotărîrea dela care pornirăm: de a deschide zeci de școale de meserii în toate unghiurile țerii, și a lua apoi o parte a tinerimii școlare și a o conduce în aceste școale, și a crește din ei măestri deștepți, harnici, gata a lucra, nu numai a »domni«, și cu lucru sîrguincios a face ca marile isvoare, chiar rîuri de bani, ce azi curg în pungile străinilor și jidovimei de care sunt azi cuprinse meseriile în Țară, — să se îndrepteze și să curgă în viitor în pungile fiilor români ai țerii, și prin aceasta a procura fericirea la mii și mii de tineri, cari altfel, lăsați a învăța carte și pe urmă a nu putea căpăta slujbă, erau să devie niște nenorociți, nemulțumiți, elemente gata a

produce ori-când fel și fel de tulburări în țară.

Hotărîrea ministeriului român e fără îndoială un act de înțelepciune. Iată pentru-ce îl salutăm cu bucurie și atragem atenția măestrilor noștri asupra lui. Ne-avînd în Țară azi destui măestri români cari să fie aplicați ca instructori (învătători) în școlile ce le înființează statul, — ministerul român ne dă veste și nouă Ardelenilor și Ungurenilor, că primește și din mijlocul nostru măestri harnici, și-i aplică acolo ca instructori, *dându-le plată fixă la lună și și percente (părți) din venitul curat al lucrurilor vîndute de școală.*

Cei-ce dar, deși măestri buni, în urma concurenței mari sau a unor împregiurări maștere, la noi nu se mai simt fericiți, înștiințeze-se că voesc să treacă la școlile de care vorbim în România, și pot avea frumos viitor. Faptul că se caută și pe la noi măestri, e semn că scumpa Românie are lipsă de măestri români, pe care statul însuși îi va sprigini, și ei pot avea acolo frumos viitor, căci statul însuși vrea să încurajeze și să cultive mai serios meseriile.

Părinții români dela noi se învețe și ei ceva din istoria aceasta. Precum am mai scris, și la noi se îmbulzesc mulți a-și ținea copiii la școală ani și ani, tără a se gândi la capăt, că ce va fi și ce vor putea, în loc a-i opri după 3—4 clase și a-i da la o me-

serie bună ori la atât de răsplătitorul negoț. Să băgăm de samă, să n'ajungem în strîmtorările fraților noștri din Țară, căci pe ei îi scot și din strîmtorări bărbații lor de stat, oamenii lor buni, dar' pe noi aici cine ne va scoate? Le-ar părea bine să ne îmfundăm, să ne mîncăm unii pe alții și să perim prin noi înșine. De aceea stăruim de nou, ca părinții noștri să-și deie bine sama cum își cresc fiii, și să îmbrățișeze cu ei mai cu dinadinsul și carierele economice.

*

Circulara pentru meseriașii noștri, de care vorbim mai sus, e, popularisată, următoarea:

Ministerul instrucțiunii publice și al cultelor.
Inspectoratul învățămîntului industrial.

Domniei Sale

Domnului Dr. Ioan Mihu,
președintele societății economice române din Orăștie.

București, 9 August 1901.

Domnule Președinte!

În baza legilor asupra învățămîntului profesional din 31 Martie 1899 și 9 Iulie 1901, Excelența Sa dnul Spiru Haret, Ministrul Instrucțiunii Publice, a luat decisiunea, publicată în »Monitorul Oficial« al Regatului României, cu Nr. 95 din 29 Iulie 1901, *de a înființa cu începere dela 1 Septembrie a. c. vr'o 40 de școli de meserii, așezate în diferite localități din România, și mai cu deosebire în comunele*

rurale mai principale. *In anii următori se vor înființa treptat, atât în orașe cât și la sate, și alte școli, în conformitate cu prevederile legilor mai sus menționate.*

În scopul arătat, *Ministerul Instrucțiunii publice are trebuință de meseriași destoinici și experimentați în diferite ramuri de meserii, cărora urmează a li-se încredința învățămîntul meseriilor în atelierele acestor școli. (Măestrii vor trebui să cunoască și desemnul aplicat la meserie și, pe cât posibil, să fi absolvit cursurile unei școli industriale).*

Meseriile, în vederea cărora Ministerul Instrucțiunii publice are trebuință să angajeze măestri-instructori pentru școlile ce voește a înființa, sunt deocamdată următoarele:

- 1) Impletitori de răchită, papură, paie, trestie și panglică de lemn (Span).
- 2) Frînghieri.
- 3) Lemnari-rotari.
- 4) Ferari (tauri), cunoscînd și potcovăria.
- 5) Butnari (dogari).
- 6) Tinichigii (pleuari).
- 7) Olari-ceramiști.
- 8) Pălărieri.
- 9) Cojocari.
- 10) Curelari.
- 11) Perieri.

Candidații admiși vor fi angajați de Ministerul Instrucțiunii publice, cu *contract pe 5 ani, contract ce va putea*

FOIȚĂ

INDURARE

— NUVELĂ —

(Urmare)

— Ce se vî fac, zicea sub-prefectul suindu-se în trăsura. Cum o scrie la lege, așa v'o da dreptate.

Așa!... așa! strigau mai multe glăsuri, așa să-i ajute Dumnezeu! I-o cădea pe cap blăstîmul satului întreg.

Trăsura sub-prefectului plecă spre curtea boerească, ear' țeranii rămaseră un moment tăcuți și desnădejduți.

Se înserase. O parte din săteni plecară în spre casele lor, ear' alții cu moș Șerban și cu moș Sandu intrară în crîșmă ca să se mai sfătuiască. Crîșma era plină de oameni; unii intrau, alții eșeau. Era o ferbere generală în tot satul. Femeile, pe la por-

țile caselor lor, începură și ele a blăstîma. Repetau și ele ce auzise din gura bărbaților lor.

La curtea boerească era lumină în toate părțile. Ograda plină de argați, ear' la bucătărie, slugile dădeau din colț în colț grăbind să gătească mîncările, ce poruncise boerul pentru oaspeții din astă seară. În sufragerie, cuconu Ieni, inginerul și sub-prefectul își deschideau pofta de mîncare cu niște păhăruțe cu mastică. Vorbeau sgomotos despre mîsurătoarea de a doua zi, căzînd mai totdeauna de acord.

Elevul dela școala de poduri și șosele, așezat pe scările ceardacului, privea cu nesaț satul în vale. I-se părea că privește satul lui. Cerul acela senin, liniștea și mirosul acela dulce de primăvară îi aduse aminte de satul și de toată copilăria lui. Ce plăcere neașteptată, se gîndea el, că în vacanța

asta, a Paștilor, a putut să facă o preumblare la țară. Are ocașie să facă și puțină practică, ajutînd inginerului la măsurătoarea de a doua zi. Ce frumoasă seară! exclama mereu în gîndul lui.

Din liniștea aceasta adîncă și fermecătoare, elevul fu deșteptat de sgomotul discuției din casă. În același moment, inginerul eșea sgomotos din casă, venind spre el.

— Da d-ta ce stai aici singur, domnule Paltin?

— Uite, domnule inginer, privesc și eu satul.

Ii așa de frumos afară! Mi-aduc aminte de satul și de copilăria mea.

— Masa e gata. Avem bunătăți de tot felul. Vino înlăuntru!

Elevul se sculă încet. Par'că nu se îndura să părăsească priveliștea satului. Masa era plină cu tot felul de mezeluri. Bietul elev nu știa cu cari să

fi reînnoit, însă cu dreptul pentru Minister, în cazul când nu ar fi mulțumit de capacitatea, destoinicia, activitatea și purtarea măestrului angajat, de a desființa contractul în intervalul primilor 2 ani.

Măestrii angajați vor primi, în genere, un *salariu lunar de 100 lei*. La unele, însă dintre școlile ce se crează, salariul va putea fi sporit până la *150 lei lunar*. Ministerul va desemna persoanele cărora li-se vor încredința posturile de măestri la aceste din urmă școli.

În afară de salariul fix lunar, care va fi de 100 lei în cele mai multe cazuri, *măestrul va avea dreptul și la o parte din beneficiul rezultat din vânzarea obiectelor lucrate în ateliere*, astfel cum se prevede prin legea din 31 Martie 1899 (artic. 37 și 49).

Întru-cât instalațiunile disponibile vor permite aceasta, *măestrii vor putea eventual avea și locuință*. Ministerul nu ia însă nici un angajament în această privință.

Încredințat, că în orașul d-voastră și în localitățile încunjurate, se găsesc meseriași de specialități mai sus arătate, îndeplinind condițiunile de capacitate și bună purtare cerute pentru posturile de măestri-instructori la școlile de meserii ce sunt a se înființa în România, și în baza autorizațiunei Excelenței Sale D-nul Ministru al Instrucțiunei publice, vin a vă ruga, domnule Președinte, *să binevoiți a*

înceapă. Cuconul Ieni lăuda într'una maslinele și icrele de chefal, cumpărate dela Galați, spunând oaspeților că acelea sunt din patria lui.

Farfuriile cu mâncări nu se mai isprăveau. Sub-prefectul îndrăgise foc vinișorul cel de cinci ani al lui cuconul Ieni. Era bun, în adevăr. Cuconul Ieni nu-l scotea dela pivniță de cât numai când avea musafiri de masă.

Jupâneasa Lina, femeia de încredere a lui cuconul Ieni, servea de minune. Imbrăcată curat, legată pe cap cu o batistă albă ca omătul, cu mânecutele capotului suflecate până la coate, ca să-și arete brațele albe și grăsulii, arunca și ea câte o vorbă, încercând să facă glume pe seama boerilor. Când servea câte un fel de mâncare, venea tot în spre partea inginerului, atingându-i mereu umărul cu brațele ei. Mesenii deveneau din ce în ce mai sgo-

aduce la cunoștința meseriașilor locali, cuprinsul intervenirei de față, pentru-ca toți acei cari ar fi dispuși să primească posturi de măestri-instructori pentru școlile de meserii, să facă cunoscut aceasta, conplectând câte un exemplar din alăturatul buletin, din care vă trimitem 30 exemplare.

Cererile prezentate prin buletine după modelul alăturat, vor putea fi primite deadreptul de d-voastră *până la 1/14 Septembrie a. c.*, rămânând să ni-le comunicați nouă, la adresa de mai jos, îndată după aceasta, pentru a putea lua dispozițiunile necesare.

Adaug, în fine, că întru-cât pentru unele meserii nu s'ar găsi, după părerea d-voastră, destui meseriași români, îndeplinind condițiunile ce sunt a se cere unor măestri pentru școli de meserii, veți putea primi cereri și din partea meseriașilor *săși*, avizați de d-voastră în această privință, prin mijlocirea comitetelor reuniunilor lor, ori prin publicațiune în ziar, cu condițiune, însă, ca aceștia să cunoască bine limba română.

În speranță, că ne veți acorda tot concursul și sprijinul d-voastră în această împrejurare, vă rog, domnule Președinte, să binevoiți a primi dimpreună cu viile noastre mulțămiri, încredințarea considerațiunei noastre prea distinse.

Inspectorul învățământului industrial

G. Hazu.

PS. *Măestrii ce ar dori a se*

motoși. După trei sticle de vinul cel vechiu de cinci ani, sub-prefectul nu mai cunoștea dacă a patra era tot de acela. Curiositatea științifică a inginerului, îl făcuse să încerce toate vinurile, și tot căutând să găsească unul, care i-ar plăcea mai bine, ajunse și el că nu le mai putea deosebi. Cuconul Ieni era foarte cumpetat la beutură. Rareori trecea limita hotărâtă.

— Da d-ta nu bei nimic domnule? zicea cuconul Ieni, adresându-se elevului.

— Mulțumesc, domnule, am beut deja vre-o două păhare; nu pot mai mult; mi-e frică să nu mă doară capul.

Sub-prefectul era vesel de tot. Par'că-i venea să cânte. Inginerul istorisea întâmplările lui pe vremea când își făcuse studiile la Paris. Istorisea și rîdea, tăcând singur haz de ele; nimeni nu asculta, că sub-prefectul își lăuda

înștiința, să se adreseze la redacția foii «Bunul Econom», care le va servi cu blanchetele de lipsă pentru insinuare la ministerul român.

„Gazeta Transilvaniei“

despre

școlile de meserii din România.

Vorbind despre circulara ministerului român de culte, despre care vorbim și noi la locul prim, »Gazeta Transilvaniei«, din Brașov, ziar cu judecări bărbătești în treburile poporului nostru, scrie în numărul de Dumineca trecută următoarele:

Prin această hotărîre ministerul are de gând a inaugura o epocă nouă pentru mișcarea industrială în România.

În dezvoltarea prea repede, ce a făcut-o țeara românească în acești din urmă treizeci de ani, nu se poate nega mai ales, că industria și comerțul au fost cam părăsite de către Români și golul lăsat de ei, a fost umplut de comercianți și industriași străini, cu deosebire jidani.

S'au înființat o mulțime de școli secundare, gimnasil și licee, cu învățământ gratuit. Părinții, ademeniți de înlesnirea, ce li-se dădea prin această gratuitate și prin speranțele frumoase, ce le aveau, că copiii lor vor ajunge domni mari, vor duce un trai ușor și vor incasa lefuri grase, s'au îngrămă-

într'una o păreche de cai, ce-și cumpărase, ear' cuconul Ieni părea grav și foarte preocupat. Elevul numai, îl asculta cu un fel de interes și curiositate.

Cuconul Ieni, crezând că a sosit momentul, deschise vorba despre măsurătoarea de a doua zi.

— Mi-au scos sufletul țeranii ăștia! se plânge el. De ani întregi îi fac să înțeleagă că imașu nu e al lor. Iacă acum am găsit și un document, prin care o să le probez la judecată că mai mult de jumătate din imaș se ține de trupul mosiei mele. Cuconul Radu dela care am cumpărat moșia știa și el de aceasta, dar' m'a rugat să-i las pe țerani să-și pască vitele pe imaș. Documentul datează de mai înainte de a fi el proprietar. E vechiu de tot; dar' cred, că tot o să aibă valoare. Eu i-am îngăduit destul. Trebuie acum să mă

dit cu copiii lor la gimnasia și la licee și în urmă la universități. De aici a urmat, că s'au înmulțit peste măsură oamenii cu carte, ear' la meșteșuguri și la comerț le era rușine să se ducă.

A venit deci tocmai la timp întorcerea pe calea cea bună până ce e cu puțință a câștiga înderēt, terenul ce s'a perdut.

La noi, deși nu există gratuitatea învățământului, cu toate acestea vedem, că cei mai mulți părinți, chiar dacă se află în condițiuni materiale slabe, doresc să-și vadă copilul om cu carte și fac toate jertfele, ca să-l trimită la gimnasiu.

Bună e și cartea pentru cine e bună, dar' ca să și-o poată cine-va câștiga trebuie să fie înarmat înainte de toate cu mijloace materiale suficiente, ca să nu rămână cu cartea învățată pe jumătate. Nimeni nu poate fi mai amărît, decât omul, care începând a învăța, din cauza lipsei de mijloace, e silit să întrerupă învățătura. Un asemenea om ajunge a fi nemulțumit cu sine și cu lumea și devine spre greutate cercului în care se învîrtește.

Și-apoi mai e bună cartea mai ales pentru acela, care dispune și de calitățile spirituale, pentru a și-o câștiga. Și cu toate acestea vedem, că mulți părinți nu mai cercetează dacă copilul lor are cel puțin talentul de lipsă pentru învățătură, ba adeseori știu cât e de greu la cap și cu toate ace-

gândesc, și la interesul meu. De ce să nu-mi capēt un drept, care-mi aparține?

— Deh, cucoane Ieni, eu nu cam pricep legile, zicea glumind inginerul, da zēu, nu știu cum ai să probezi proprietatea imașului cu un document de pe vremea lui tata Noe. De vreme ce țeranii s'au folosit de acel imaș de atâta vreme, ca niște proprietari, poți să le mai contești dreptul? Ce zici domnule sub-prefect?

— Eu cred, domnule inginer, că țeranii au stăpânit pe nedrept imașu. Heh, domnule! dumneata nu cunoști pe țeran! E cârciobov al dracului! Și dacă ar putea, toată viața lui n'ar face de cât să se judece. E în stare să se ducă zile și nopți întregi pe jos numai de gustul de a se judeca.

— Și când ați ști, zicea cuconu Ieni, cu glas insinuător, cât am făcut pentru țeranii ăștia! Le-am dat în totdeauna parale și tot ce le-a trebuit.

tea stăruie să treacă prin gimnasiu, numai ca să ajungă »domn«.

Ce se întâmplă cu astfel de tineri? Când ies din școlile medii, nu știu ce să înceapă și la ce să se aplice; aleargă după câte un stipendiu și dacă unii dintre ei au norocul să-l capete, în cele mai multe cazuri, nu se ajung nici cu acesta și duc pe la universități o viață plină de lipsuri.

După ce absolvă și cursurile academice, stau din nou înaintea unei mari întrebări: Ce să înceapă să facă? În funcțiuni publice nu li-se oferă mai de loc posibilitatea de-a intra, bine știind cât de mult împedecă împrejurările vitrege politice ori-ce carieră a tinerilor nostri în oficiile publice.

Urmarea este, că mai adese-ori, tinerii aceștia nu-și pot găsi ocupațiune potrivită cu pregătirea lor și devin vrând nevrând proletari intelectuali, pe când dacă de timpuriu s'ar fi dat la comerț și meșteșug, ar fi ajuns la o stare, deși modestă, dar' mai bună, mai sigură și mai independentă.

E deci la loc ca și Românii de dincoace să-și îndrepte privirile în viitor cu mai mare seriozitate asupra îndrumării tinerimii pe cărarea comerțului și a meșeriilor.

Am să iau peste o sută de galbeni dela ei. O să-mi muncească ei, nu-i vorba, pentru banii aceștia, dar' de datorie tot nu o să se mai scape, că dacă, de exemplu, unu plătește datoria în vara aceasta, în cursul iernii viitoare ear' vine să ceară parale. Și ia să nu le dai! că nu-i mai prinzi la muncă.

— D-tale ce-ți pasă, nu perzi nimic, zicea inginerul; munca tot trebuie să o plătești. Ba încă, cred că-ți vine mai bine d-tale împrumutând bani așa înainte. Că omu fiind la nevoie în timpul iernii, îl ai d-ta în palmă și poți să-i pui condițiile cum voești pentru munca din timpul verii.

— Așa e, răspunde cuconu Ieni, cu jumătate de gură. Dar'... vedeți, eu nu pot nici odată să-mi am banii mei.

— Eu pariez, continuă inginerul, că cu sistemul acesta plătești ziua de muncă ieftin de tot, nici pe jumătate. Că dacă țeranul nu ți-ar fi dator de

ȘTIRI DE TOT FELUL

Despărțământul Deva (VIII) al Asociațiunii e convocat la adunarea generală anuală, pe 8 Septembrie n. la Hondol. Vom publica programul.

† **Generalul Aron Bihoi**. „Foaia Diecesană“ din Caransebeș, scrie despre repozatul general următoarele: Nemi-loasa moarte ear' a răpit pe unul dintre cei mai distinși fii ai poporului nostru, cari prin neobosita lor străduință, s'au înălțat la cea mai înaltă poziție pe cariera militară și și-au păstrat în inima lor cavalerescă până la ultima clipită iubirea către neamul, din care au eșit. Primim trista știre, că Generalul Aron Bihoi după grele suferințe a trecut la cele vecinice Mercuri în 7 August (st. n.) în orașul Orăștie; ear' Vineri în 9 August 1901 s'a înmormântat tot acolo cu pompa care să cuvine unui fruntaș militar.

Regretatul defunct s'a născut la 11 Iulie 1834 în comuna Cusiciu lângă Biserica-Albă, unde tatăl său era staționat în calitate de oficer.

După-ce a absolvat, după usul de atunci, școlile elementare române și germâne, la anul 1849 a intrat în școala de cadeți din Gratz, din care la anul 1853 eșind cu rangul de cadet fu trimis la Milano în Italia la regimentul Nr. 49 imp. și reg. de infanterie. La 6 septembrie după-ce a intrat în acest

cu iarnă, ar trebui să-l plătești mult mai scump, angajându-l vara în toial muncii. Vezi cucoane Ieni, eu spun cum cred că sunt lucrurile. De altfel mie mi-e egal. Măne o să fac măsurătoarea așa cum crezi d-ta că ai drept și curtea va hotărî dacă trebuie menținută măsurătoarea mea sau nu. Până atunci îți doresc reușită, continuă inginerul, sorbind de dușcă încă un pahar de vin.

Elevul urmărea cu o atenție încredată toată discuția asta. În mintea lui se desfășurau niște amintiri vechi, vagi de tot. Când eram mic, își zicea el, par'că tot așa auziam mereu vorbind pe tata și pe moș Vasile de proprietarul dela noi. Totdeauna erau plângeri prin satul nostru din cauza imașului. Totdeauna, tata se plângea că nu mai poate scăpa de datoria cea dela proprietar. Și de aceea, în timpul verii, tata nu mai putea nici-odată să are

regiment, defunctul a avansat la gradul de sublocotenent, mai târziu tot în acest regiment ajunse locotenent și în urmă căpitan. În calitatea aceasta ia parte la războiul din Italia și în bătălia sângeroasă dela Magenta a fost vulnerat prin un glonț.

În anul 1866 ia parte la războiul prusian și pentru ținuta sa bravă în nefericita luptă dela Königgrätz a primit drept distincțiune crucea pentru merite militare. Înaintând la gradul de major a fost transferat la regimentul Nr. 50, ear' în calitate de vice-colonel a servit la regimentul Nr. 79 în Otočac. Devenind colonel i-s'a încrezut comanda regimentului românesc Nr. 64 din ținutul Orăștiei, pe care comandându-l mai mulți ani, l-a ridicat la perfecțiune extraordinară așa, că la toate ocaziunile, la toate manevrele și întreprinderile a secerat laude strălucite dela locurile mai înalte.

Servind lungul șir de 41 de ani în muncă obositoare și sdruncinatoare de sănătate, își cere pensionarea și la ocaziunea aceasta Maiestate Sa, supremul beliduce, pentru meritele și virtuțile lui militare îi confere caracterul de General-major și ordul coroanei de fer, pe lângă care a mai purtat și crucea pentru prestațiuni militare și medaila de rebel. Tatăl defunctului a fost căpitanul Iosif Bihoi, de origine din satul Lăpușnic în Almăj, ear' mama Măria n. Costiciu; ambii repotați odihnesc în cimiteriul din Caransebeș.

bucata noastră de pământ. În mintea lui se limpezia acum toată starea asta nenorocită între țeran și proprietar. Și acum simțea mai bine, dându-și seama în care parte e dreptatea.

Cu inima sfâșiată de durere, vându-se că a stat la masa unui asupritor, eși în ceardac să se răscolească puțin, să aibă un moment de liniște. Se preumbla nervos prin ceardac vorbind și gesticulând singur. Făcea în mintea lui, o adevărată apărare a dreptății celor obișnuiți; ear' prin picăturile de lacrimi, ce-i umpleau ochii, satul în vale i-se părea ca un cimitir uriaș. Din când în când se oprea la câte o fereastră, își ținea respirația, ca să poată asculta discuția sgomotoasă din casă. Pumnii și fălcile i-se încheștau, auzind strigătele amenințătoare ale sub-prefectului:

— He! domnilor, țeraniiăștia nu mai sunt oameni; sunt fiare sălbatice;

Pe răposatul general pe lângă multe alte rudeni, cunoscuți și prieteni îl deplânge soția lui Elisă n. Grün și unicul fiu Ludovic (Ioan, Pavel) apoi surorile Elena măr. Dimitrieviciu, Rosalia măr. Topal, și cumnații Pavel Dimitrieviciu, locotenent imp. și reg. și Ioan Topal, major imp. și reg. în retragere.

Pentru masa studenților dela gimnasiul român gr.-or. din Brad au binevoit a contribui următorii domni:

Teodor Panciovan, preot 3 cor., Ioan Savu, notar pens. 5 cor., Corneliu Panciovan, capelan 2 cor., Petru Nicse, notar 5 cor., Lazar Ciuta, practicant de notar 2 cor., Vasile Murgu, econ. 1 cor., Chiril Țura, econ. 1 cor., George Miclea, econ. 1 cor., Pavel Miclea, comerciant 2 cor., Traian Murgu, comerciant 2 cor., Traian Ioan Murgu 1 cor., Pavel Miclea, econom 1 cor., toți din Iertof. Ioan Petroviciu, paroch Ciclova-rom. 10 cor. Suma 38 cor. Primească toți binevoitorii contribuitori cea mai viuă mulțumită din partea tinerimii studioase! Direcțiunea gimnasiului român gr.-or. din Brad, în 10 August 1901. Georgiu Părău, dir. gimn.

Lupta contra ofitei. Congresul contra tuberculozei (ofitei) ce se ține la Londra, va începe o luptă generală contra acestui flagel modern. Iată câteva noue cercetări:

Spre a lupta contra tuberculozei

trebuie să-i iai cu biciu, ca să poți face ceva cu ei!

Elevul se depărtă încetișor dela fereastră și se așează, copleșit de durere pe scara din capetul ceardacului. Plângea că un copil.

În amenințările sub-prefectului, simțea umilirea neamului lui întreg.

Sgomotul discuției din casă îl înfioră din ce în ce mai tare. Rămase împetrit pe scară.

Din întunerecul despre poartă se desfăcea din ce în ce o formă de om, apropiindu-se de casă. Era primarul satului. În dreptu elevului, își scoase căciula și trecu repede spre bucătărie; zise câteva vorbe încet unui servitor și așteptă în fața ceardacului.

Sub-prefecul eși în ceardac șovăind și trântind ușa sgomotos în urma lui.

(Va urma)

se recomandă aer curat și hrană îmbelșugată. D-nii Launelongue, Achard și Gailard, au încercat a arăta însemnătatea acestor trei împrejurări prin următoare probe:

Mai întâiu au pus 20 de cobai (porci de India) tuberculoși, să respire aer necurat, plin de praf; din acești cobai 18 au murit peste șase luni, pe când din alți 20 tuberculoși nesupuși la acest regim 17 rămăseră în viață. Asta ca probă despre însemnătatea aerului curat.

Pentru a arăta urmările odichnei au fost luate 3 grupe de câte 10 cobai, puși în aceleași condiții de hrană și locuință. Au pus, întâia grupă la o odihnă aproape deplină, celelalte două trebuia să străbată una 480 de metri, alta 960 de metri pe zi. Experiența începu la 19 Octomvrie 1900. Până azi prima grupă avu numai doi morți, s'a stîns întreagă a doua la 1 Martie 1901, și a treia la 31 Ianuarie 1901.

În sfîrșit spre a arăta rolul hrănirii bune o grupă de 10 cobai bolnavi, fû hrănită în fiecare zi cu 100 grame de pâne, 1 kilo de iarbă verde și țărițe după voe (cam 500 gr.), pe când altă grupă de 10 cobai primi numai pe jumătate din toate. Pe la 19 Octomvrie, cei bine hrăniți avură numai 2 morți, cei din urmă periră toți până la 1 Aprilie 1901.

Urmările trebuie să fie aceleași la oamenii tuberculoși: aerul nesănătos, munca încordată și hrană proastă, întăresc teribila boală; pe când, întors, cele mai bune mijloace de a o depărta stau în viața la aer curat, cu o hrană îmbelșugată și multă odihnă.

Pentru soldații țerani. Ministrul de războiu a dat îndrumare, ca soldaților țerani, cu începere din anul viitor, la cerere proprie, să li-se deeslobozire a merge acasă pe timpul din 1—15 August, spre a fi de ajutor la lucrul de câmp. La reîntoarcere ei vor avea să adeverească prin scrisoare dela primărie, că și-au folosit timpul cu lucru de câmp și nu cu alt-ceva.

Pentru ducerea Jidanilor din România, spre alte țeri, Societatea zisă: »alianța israelită din Paris« a hotărît să cheltuească suma de 1,500.000 lei. De i-ar duce numai pe toți!

Nenorociri în Rusia. Una după alta vin din Rusia veștile despre nimicirea pădurilor, și satelor prin foc. Seceta mare ajută în mod înfiorător aceste nimiciri. În jurul Moscvei s'a putut împedeca focul numai prin munca neobosită a soldaților. Alte focuri din jurul Moscvei au potopit sate și au omorât oameni. În jurul unei ferate dela Nishegorod flacărele mistuie un teren păduros. Fumul des acopere toată câmpia și face peste puțină vedere la depărtare chiar și mai mică.

Din guvernamentul Kazan se anunță asemenea focuri înfiorătoare, cari s'au lătit peste întinsele păduri ale statului și amenință cu totală nimicire și pădurile particularilor. Din Kalupa anunță o telegramă, că de câteva zile orașul e în întunec învelit în fumul pădurilor aprinse. În cercul Medyn focul a nimic fabrica Howard. Focul s'a întins și asupra satului vecin nimicind 80 case și lăsând oamenii pe drumuri. Tot asemenea nenorociri se semnalează din satul Fedwor și din Borissoglebsk.

Mamă bestială. O scenă sgu-duitoare s'a întâmplat în Viena, pe Waringstrasse, într'una din serile trecute. Un polițist voia să ducă în arest pe spălătoreasa Iosefa Lebensaft, pentru cerșire neiertată. Femeia avea în brațe un băiețel de trei luni și când polițistul stăruia să-l urmeze, și-a trântit băiețelul nevinovat cu atâta forță la pământ, încât i-s'a crepat capul. Bestiala mamă a fost imediat dată judecății.

Din minunile naturii. În grădina parochială gr.-cat. din Șeulia-rom. s'a aflat un fir de cucuruz, care având o singură rădăcină, a legat nici mai mulți nici mai puțini de 20 de tulei (ciucălăi) de cucuruz.

Țăranul român și trenul vicinal. Trenuri »vicinale«, așazicând de vecinătate, sunt acelea, cari umblă pe linii nouă mai mici, nu de stat, și cari, precum știm, merg mult mai încet ca cele de pe liniile mari, principale, se opresc la ori-ce hurubă de boctărie și stau de țî-se urește, și au vagoane vechi, hurube ce nu se mai folosesc pe liniile mari. Trenuri vicinale sunt d. ex. azi în părțile noastre cel dela Piski la Hațeg și la Petroșeni, dela Vinț la Sibiu etc. Mersul încet al unui atare tren e batjocorit prin următoarea istorie:

Un țăran român din Bănat a dat de rușine cu opincile lui iuțea un tren vicinal. Țăranul își scăpase din tren năframa (batista), în care avea o hârtie de 5 fl. Fără multă văicăreală, țăranul deschise ușa vagonului, și sări jos din tren să-și caute averea. În gara cea mai apropiată drumeții au spus conductorului, ce s'a petrecut. Acesta a însărcinat pe mașinist să se întoarcă cu locomotiva (mașina) și să caute pe țăran. Neaflând nimic, locomotiva s'a reîntors earăși în gară. Aici călătorii zăriră de-odată pe țăran venind, și el rîdea și cu inima și cu ochii.

— „Unde ai fost?“, îl întrebă mașinistul.

— „Unde baș să fi fost“ răspuse țăranul slobozind un nor de fum din pipa cea scurtă, „mi-or căzut banii, m'am dus după ei, i-am găsit și de bucurie, m'am baș băgat într'o crâșmulită, ca să trag o înghițitură. Ș'acum eată-mă's baș aci“...

Trenul după-ce a luat cu sine pe țăran, a »sburat« mai departe...

Unde să bea mai multă bere. În Austro-Ungaria au fost în anul trecut 1526 fabrici de bere, cari au produs 21 mil. 546679 hl. bere încărcată cu o dare de 81 mil. 616.920 cor. Partea cea mai mare din această cantitate a fost produsă în Austria, de unde se aduce și la noi multă. Nici pe departe nu se poate măsura monarhia noastră cu Germania, unde au fost 19.281 fabrici de bere, cari au produs 69.291.719 hl., așadară mai mult ca un hectolitru de locuitor.

Doliul la albine. Iată o interesantă descriere de E. Henriot asupra morții unei Regine (matcă) a albinelor într'un stup.

În August 1900 prinsesem un roi de albine foarte frumos. Mi-a fost însă destul de greu, căci insectele se grămădiseră în mijlocul unui per.

Neputând apropia de acel loc cutia care-mi servește la această operație, înodai de desubtul roiului, un șervet. Am dat repede cu o perie de câte-va ori, am strîns albinele în șervet și pe urmă le am dat drumul într'un stup. Ca de obicei, cele rămase în urmă se îndreptaseră și ele spre stup. O mică parte de albine, însă, cari păreau triste și încurcate, nu voră să părăsească arborele, nici cu peria nici cu fumul.

Eram convins că la urma urmelor se vor întoarce și ele la stup.

A doua zi dimineată, albinele eșiră la cules, prin urmare colonia avea o Regină. Credeam că voiu găsi perul gol de albine, mare îmi fu mirarea, când descoperiiu, pe pământ, aproape de arbore pe încăpăținatele de ieri! Erau vre-o sută cincizeci. Neputând să-mi explic această purtare, luai peria, depărtaiu ușurel albinele și descoperii trupul unei tinere Regine, fără viață, ucisă, pe cât se pare de ceealaltă. Se strînseseră pe acest trup neînsuflit, cu nădejdea poate, de a-i da viața.

Pentru a le arăta cât de mult le compăttimeam, luai moarta împreună cu tovarășele ei și le dusei în stup.

Mă așteptam la alte scene de tânguire. Nimic. Ceva mai târziu, trei lucrătoare duseră afară trupul nenorocitei Regine. Natura își recâștiga drepturile și noile sosite se puseră pe lucru.

Nu e curios de a vedea că albinele pot, timp de 24 ore, să jelească pe Regină? E atingător și în același timp instructiv. Nu-mi vine a crede că avem aici numai un instinct; cred mai degrabă că e o probă că albinele au pentru Regină o adevărată iubire. Mai probează încă, pe deplin, că roiul care zboară poate avea mai multe matce; dar cred că e o excepție.

Câți țigani sunt în Ungaria și Transilvania? După statistica cea mai nouă în Ungaria și Transilvania sunt 274.940 de țigani. Din aceștia 50% nu mai știu țigănește, ear' 24% știu românește. După religione 26³/₄% sunt gr.-or. sau otodocși, ear' 40¹/₄% sunt gr.-cat. sau uniți.

Cadavre în saci. Un înfiorător cas se anunță: În comuna Szent-Márton într'una din seri au sosit doi drumari și s'au sălășluit la cărcîma cea mare. După cină drumarii împreună cu vizitiul cărcîmarului au stat la câte un păhar de vin până pe la miezul nopții. Atunci la învitarea vizitiului s'au dus toți trei să se culce în grajd. Pe la 2 ore noaptea păzitorul de noapte întâlnește pe stradă vizitiul Pohánka András, pe când acela împingea la o căroaie, pe care erau doi saci legați. Păzitorul îl întrebă ce duce, la ce vizitiul răspunde, că doi saci de grâu îi duce la moară. Păzitorului însă i-a pă-

rut suspectă afacerea nocturnă și a început a pipăi sacii. Vezând vizitiul treaba a luat-o la fugă și s'a ascuns într'un tufiș. In saci erau cadavrele drumarilor. Vizitiul a fost prins și s'au aflat la el 340 fl. și un orologiu de aur.

Contra catarului.

Intr'un vas mai mult adânc decât larg turnăm o linguriță de praf de camfor și o umplem pe jumătate cu apă clocotindă. Peste aceasta punem o pânză de hârtie, al cărei vîrf îl rupem atîta, ca să ne încapă nasul. In felul acesta inspirăm prin nas aburii de apă 10—15 minute. Procedura aceasta o repetăm după 4 până la 5 ore.

Din însărcinarea „Reuniunii Economice“:
Editor și redactor responsabil: Ioan Moța.

713—1901. kir. végrh. sz.

Arverési hirdetmény.

Alólirótt kir. bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. és 120. §§-ai értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbírósnak 1901. évi 502 számú végzése folytán Dr. Draia Eneas szászvárosi ügyvéd által képviselt „Ardeleana“ pénzügyi javára Szibian Vasilie és társa romoszi lakosok elleni 58 kor. tőke, ennek 1901. évi 29/II-től járó 6% kamatai 31 kor. 68 fill. eddigi valamint ezuttali 3 kor. 90 fillér árverés kitűzetési költségek erejéig kielégítésként lefoglalt és 650 koronára becsült szekér, lovak, ökrök, és egyéb ingók nyilvános birói árverésen elfognak adatni.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. járásbírósnak 1901. évi V. 502/2 sz. végzése folytán Romoszon adósok lakásán leendő eszközlésére határidőül 1901. évi szeptember hó 12-ik napjának délelőtti 2 órája tűzetik ki, a midőn is a fenti ingók esetleg becsáron alól is, azonban csakis készpénz mellett fognak eladatni, a betolyandó vételár pedig birói letétbe fog helyezettetni.

Kelt Szászvároson, 1901. évi augusztus hó 26-ik napján.

Rácz Árpád,
kir. bir. végrh.

830—1901. végrh. szám.

ARVERÉSI HIRDETMEY.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében

ezennel közhírré teszi, hogy a dévai kir. törvényszék 1896 évi. 3604 számú végzése következtében Dr. Draia Eneas ügyvéd által képviselt »Ardeleana« javára Florea Alexa s. t. ellen 240 kor. s jár. erejéig 1897. évi szeptember hó 23-án foganasított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 716 kor. becsült következő ingóságok, u. m. széna, szilva, és kádak nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a dévai kir. járásbírósnak 1901. ik évi V. 878 számú végzése folytán 240 kor. tőkekövetelés ennek 1894 évi július hó 27. napjától járó 6% kamatai, $\frac{1}{3}\%$ váltó díj és eddig összesen 3 kor. 82 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig Vormágon alperesek lakásán leendő eszközlésére 1901. évi szeptember hó 7. napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Déván, 1901. évi augusztus hó 22. napján.

Schuszter Vilmos,
kir. bir. végrh.

882—1901. végrh. sz.

Arverési hirdetmény.

Alólirótt kir. bírósági végrehajtó, az 1881. évi LX. t. cz. 102. és 120. §§-ai értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbírósnak 1901. évi V. 421 számú végzése folytán Dr. Draia Eneas szászvárosi ügyvéd által képviselt »Ardeleana« pénz-és hitelintézet részvénytársaságnak valamint a többi alap és felülfoglaltatok javára, Dubles Miklos és társai romoszi lakosok elleni 388 kor. tőke ennek 1899. évi 11/VIII-től 6% kamatai, 58 kor. 68 fillér eddigi és ezuttali árverés kitűzetési 5 kor. 40 fillér költségek erejéig kielégítésként felül és lefoglalt és 1536 koronára becsült lovak, tehén, sertések, széna, kocsik, szekér, szerszám, buza és sertésekből álló ingók nyilvános birói árverésen elfognak adatni.

Mely árverésnek a szászvárosi 1901. évi V. 421/2 számú végzése folytán a helyszínén vagyis Romoszon adósok lakásán leendő eszközlésére határidőül 1901. évi szeptember hó 26-ik napjának délelőtti 8 órája kitűzetik, a midőn is a fenti ingók esetleg becsáron alól is, azonban csakis készpénz mellett fognak eladatni, a befolyandó vételár pedig birói letétbe fog helyezettetni.

Kelt Szászvároson, 1901. évi aug. hó 27-én.

Rácz Árpád,
kir. bir. végrh.

In atenția părinților!

Subscrisul, după-cum în toți anii, așa și anul acesta, primesc la începutul anului școlar 4 copii de școală din familie bună, dându-le locuință și viptul necesar. Până de present m'am bucurat întotdeauna de recunoștința părinților cari au avut copiii la mine, căci i-am supravegheat întru toate.

Rog deci pe cei interesați a se adresa la mine cât mai îngrabă.

Condiții favorabile!

Cu toată stima

Albert Riebel,
comerciant.

3—3

Pentru neguțatori!

In o comună mare din apropierea Orăștiei, se află de arândat o casă foarte potrivită pentru a ținea în ea

prăvălie și crâșmă.

Casa e la loc tare potrivit și umblat în comună. Condiții favorabile. Prilegiu foarte bun pentru un neguțator harnic. Ar avea aci un strălucit viitor.

Cei-ce ar dori a să așeza în această comună, să se adreseze redacțiunii foi noastre, care le va spune cu cine să se pună în înțelegere.

2—3

„ARDELEANA“
INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII ÎN ORĂȘTIE

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii »Ardeleana« din Orăștie, sunt invitați prin aceasta la

adunarea gen. extraordinară,

care se va ținea Marți la 4/17 Septembrie a. c. la orele 9 a. m. în localul institutului, cu următorul

PROGRAM:

1. Aprobarea contractului încheiat cu nou alesul director și jurisconsult al institutului.
2. Alegerea unui membru în direcțiune în locul devenit vacant la adunarea generală din urmă.
3. Eventuala întregire a comitetului de supraveghere.
4. Exmiterea alor 2 acționari pentru verificarea procesului verbal luat în adunarea generală.

Doritorii de a participa în persoană sau prin plenipotențiații lor, sunt rugați a depune acțiunile și plenipotențiile la cassa institutului cel mult până la 16 Septembrie n. a. c. la 12 ore a. m.

Din ședința direcțiunii ținută la 15 August n. 1901.

Direcțiunea.

**Se caută
sîmburi de mere pădurețe
și pădureți!**

Cei-ce ar avea sîmburi buni, mari, de mere pădurețe, precum și pădureți de 1—2 ani, să se adreseze la subsrișul, care doresc a cumpăra cât de mulți.

**Iuliu Vuia, înv.
Nagy Komlos.**

2—

832—1901. kir. végr. sz.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a dévai kir. törvényszék 1900. évi 5225 számú végzése következtében Dr. Draia Eneas ügyvéd által képviselt »Ardeleana« javára Popa Iuon s. t. ellen 124 kor. s jár. erejéig 1900. évi szeptember hó 8-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 631 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: disznók, tűzifa, buza, és csürösistáló nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a dévai kir. járásbíróóság 1901-ik évi V. 230/5 számú végzése folytán 124 kor. tőkekövetelés ennek 1898. évi június hó 16. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltó díj és eddig összesen 54 kor. 26 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig Kecskedágán alperesek lakásán leendő eszközzésére 1901. évi szeptember hó 6. napjának délután 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságok mások is le és felülfoglaltatták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Déván, 1901. évi augusztus hó 22. napján.

Schuszter Vilmos,
kir. bir. végreh.

831—1901. végrh. sz.

Árverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a dévai kir. törvényszék 1900. évi 5216 számú végzése következtében Dr. Draia Eneas ügyvéd által képviselt »Ardeleana« javára Zsurzs Florea s. t. ellen 142 kor. s jár. erejéig 1900. évi szeptember hó 8-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 675 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: disznók, kádak, buza, kukoriczások, és istaló nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a dévai kir. járásbíróóság 1901-ik évi V. 879 számú végzése folytán 142 kor. tőkekövetelés ennek 1898. évi márczius hó 10. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltó díj és eddig összesen 25 kor. 06 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig Kecskedágán alperesek lakásán leendő eszközzésére 1901. évi szeptember hó 6. napjának délutáni 1/2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Déván, 1901. évi aug. hó 22. napján.

Schuszter Vilmos,
kir. bir. végreh.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului tipografic »Minerva«, societate pe acții în Orăștie, sunt prin aceasta invitați în sensul §-ui 18 al statutelor la a

XI-a adunare generală ordinară,

care se va ținea în Orăștie la 30 Septembrie 1901 st. n. la 3 ore p. m. în localul institutului (Strada Berăriei) eventual la 16 Octombrie a. c. la casă să nu fie întrunit numărul acționarilor, sau lipsind reprezentarea voturilor la adunarea din 30 Septembrie a. c., recerute conform §-lui 24 din statutele societății.

Obiectele puse la ordinea zilei sunt:

1. Raportul direcțiunii despre activitatea institutului și despre rezultatul gestiunii anului din urmă.
2. Raportul comitetului de supraveghere.
3. Decisiunea asupra compturilor anuale.
4. Decisiunea asupra profitului curat.
5. Fixarea prețului marcelor de prezentă.
6. Alegerea unui membru în direcțiune.
7. Exmiterea alor doi acționari pentru verificarea procesului verbal, luat în adunarea generală.
8. Eventuale propuneri făcute în sensul §-lui 28 din statutele societății.

Orăștie, în 29 August 1901.

Direcțiunea.